

**MAGYARKANIZSAI KÖZSÉGI SPORT-
FEJLESZTÉSI PROGRAM
2015-2018.**

JAVASLAT

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ – POLGÁRMESTERI ELŐSZÓ	3
TÖRVÉNYI KERET	5
I. A KÖZSÉG SPORTJÁNAK HELYZETE	6
1. A társadalmi-gazdasági környezet hatása a testnevelésre és sportra	7
1.1. Nemzetközi tendenciák	7
1.2. Hazai változások	7
1.3. A sportterületek és a testnevelés fogalomköre	8
2. Magyarkanizsa községi helyzetkép a sport terén	8
2.1. Magyarkanizsa község sportinfrastruktúrája	10
2.2. Alapfokú vagy általános sportfoglalkoztatás	10
2.3. Szabadidősport	12
2.4. Versenysport, szakszövetségek, utánpótlás-nevelés	13
3. Sportirányítás	15
4. Sportszakember-képzés, továbbképzés	15
5. Sportegészségügy, sporttudomány, sportpropaganda, információs tevékenység	16
6. Nemzetközi kapcsolatok	16
7. SWOT- elemzés	17
8. Összegezés	18
II. MAGYARKANIZSAI KÖZSÉGI SPORTKONCEPCIÓ	19
1. Jövőkép és küldetés	19
1.1. Jövőkép	19
1.2. Küldetés	19
2. Alapelvek	19
3. Prioritások	21
4. Fejlesztési irányok	23
4.1. Óvodai, gyermek-, ifjúsági és diáksport	23
4.2. Fogyatékkal élők sportja	23
4.3. Szabadidősport	24
4.4. Versenysport, utánpótlás-nevelés és tömegsport	24
4.5. Sportinfrastruktúra	25
5. Megvalósítás, követés, értékelés	26
5.1. Megvalósítás	26
5.2. Követés	26
5.3. Értékelés	27
5.4. Jelentés	27
6. Zárórendelkezés	27

Bevezető – polgármesteri előszó

A magyarkanizsai községi sportfejlesztési program a sportra vonatkozó általános alapokmányok rendelkezéseit szem előtt tartva íródott. Így figyelembe vette a sporttörvény előírásait és a szerbiai sportfejlesztési stratégia ajánlásait is. Nem utolsósorban pedig kiindulópontjaként az alkotmány azon állításából indult ki, mely szerint a sport olyan kategória, amelyhez különleges társadalmi érdek fűződik.

A mindenkori önkormányzat feladata, hogy a társadalmi fejlesztések területén, ahová a sport is tartozik, kialakítsa és véghezvigye azokat a rendszerszintű megoldásokat, amelyek hosszú távon pozitív eredményeket hoznak. A magyarkanizsai önkormányzat már az eddig érvényben levő stratégia megírásakor is úgy értékelte, hogy a sportolóink községünk hírnevét öregbítik, hogy a sport révén erősödik közösségünk összetartása, és gazdagodik, egészségesebbé válik a felnövekvő generációk élete. A sportfejlesztési program éppen ezért nem emel ki néhány sportágat, hanem kiegyensúlyozott, egységes mértékű fejlesztéseket vesz tervbe.

Prioritást tulajdonképpen néhány fejlesztési terület élvez: így a program szerint kiemelt fontosságú a sportinfrastruktúra fejlesztése és a sportaktivitásokhoz szükséges megfelelő feltételek biztosítása, az utánpótlás-nevelés és a szabadidősport.

A törvényi rendelkezésekkel összhangban tehát az utánpótlás-nevelés terén szerepet kap az óvodai, gyermek- és ifjúsági sport, hiszen a sportkultúra kialakítását a lehető legkorábban elkezdve lehetőséget nyerünk a klubsportok tömegesítésére is.

Miután számos hazai felmérés rávilágított arra, hogy a polgárok általános egészségügyi állapota romlik, a község sportfejlesztési programja magában foglalja a rekreációt és az aktív szabadidőtöltést is. A tervbe vett aktivitások megvalósításában számítunk a szakszervezetek támogatására.

A versenysport tartópillérei a sportegyesületek. Az ő munkájuk kiemelten fontos, hiszen a klubokban nap mint nap zajlik a munka: sportmunkások foglalkoznak a gyerekekkel, fiatalokkal, akik megfelelő felkészítést kapva sikeresen szerepelhetnek a különböző hazai és külföldi versenyeken, és elért eredményeikkel öregbíthetik községünk hírnevét.

A sportoláshoz és a testneveléshez való jogot az alkotmány garantálja, ezért ennek a jognak az érvényesülését minden önkormányzatnak biztosítania kell a lakossága számára. Ugyanakkor a különböző korcsoportok, a fogyatékkal élők sportja más-más lehetőségeket és feltételeket igényel annak érdekében, hogy személyiségük a sport és az igényeikhez alakított aktív szabadidős programok révén kiteljesedhessen. Mindezt pedig a fő céllal, hogy elérjük a gyermekek, fiatalok és idősek sportaktivitásukba való bekapcsolásának azt az arányát, amit más európai országok föl tudnak mutatni.

A 2015. évi sportolói ösztöndíjasok

Bízom abban, hogy ez a dokumentum jelentős lépésként megalapozza a következő évek sportfejlesztési tevékenységét, elejét veszi a nem rendszerszerű, megalapozatlan aktivitásoknak, és kézikönyvként szolgál majd minden sportmunkásnak is.

Dr. Bimbó Mihály
magyarokanizsai polgármester

Törvényi keret

Abból kiindulva, hogy a sport a testi tevékenységnek minden olyan formáját felöleli, amely hozzájárul a testi fölkészültséghez, a mentális egészség megtartásához és a társadalmi összefogáshoz (szervezett vagy nem formális testedzés, versenysport, hagyományos és egyéb sportjátékok), a helyi önkormányzati egységek **A SZERB KÖZTÁRSASÁG 2014–18. ÉVI SPORTFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁVAL** (Az SZK Hiv. Közlönye, 1/15. sz.) összhangban legkésőbb a szerbiai sportfejlesztési stratégia meghozatalát követő egy éven belül meghozzák a saját területükre szóló sportfejlesztési programot, illetve azt egybehangolják a szerbiai sportfejlesztési stratégiával (a sportról szóló törvény 192. szakasz 5. bekezdése). A sportról szóló törvény 192. szakasz 5. bekezdése (Az SZK Hiv. Közlönye, 24/11. és 99/11. sz. – másik törvény) alapján a stratégia az alábbi kiemelt ágazatokra összpontosítja tevékenységét:

- a gyermek- és ifjúsági sport fejlesztése, ideértve az iskolai sportot is;
- a lakossági sport tömegesítése a testedzés fejlesztésével és előmozdításával;
- az élsport fejlesztése és előmozdítása;
- a sportinfrastruktúra fejlesztése és előmozdítása.

A Dr. Milan Jovanović Batut Szerbiai Közegészségügyi Intézet kutatási adatai szerint a Szerb Köztársaságban majdnem minden ötödik lakos (18,6%) túlsúlyos, minden harmadik lakos (33,6%) dohányzik, mintegy 40%-uk naponta vagy időnként fogyaszt alkoholt, és a lakosságnak majdnem fele (46,5%) magas vérnyomású.

Annak a két kutatásnak az eredményeit egybevetve, amelyek közül az egyiket az Európai Bizottság (EUROBAROMÉTER) az Európai Unió tagországainak területén bonyolította le, a másikat pedig a CESID a minisztérium felkérésére a Szerb Köztársaság területén, azt látjuk, hogy:

- az Európai Unió lakosainak 40%-a nyilatkozott úgy, hogy legalább hetente egyszer sportol, ugyanakkor a Szerb Köztársaságban hetente egyszer csupán 10%;
- az Európai Unió lakosainak 34%-a nyilatkozott úgy, hogy testedzéssel sohasem foglalkozik, a Szerb Köztársaságban viszont a népességnek teljes 56%-ára érvényes ugyanez.

I. A KÖZSÉG SPORTJÁNAK HELYZETE

A testkultúra színvonala, az egészséges, sportos életmód a nemzet létének, fejlődésének egyik pillére és az egyének alapvető érdeke. Társadalmi célkitűzéseinket csak testileg-lelkileg egészséges, edzett és munkabíró emberekkel lehet megvalósítani.

A jelen tulajdonképpen már a jövő is. A felnövekvő nemzedék számára biztosított feltételek, körülmények döntően határozzák meg, hogy a ma fiataljai milyen egészségesek lesznek, hogyan tudnak részt venni az ország és községünk fejlesztésében, mennyire lesznek képesek majd megfelelni a huszonegyedik század bonyolult kihívásainak.

Ennek következtében az önkormányzatnak a következő feladatai vannak, illetve a következő területeken vállalt a sportszövetségen keresztül tevékenységet:

- segíti a területi versenyrendszerek kialakítását, működtetését, sportrendezvények szervezését, közreműködik a sportszakemberek alapfokú képzésében és továbbképzésében,
- részt vesz a nemzetközi testnevelési és sportkapcsolatokban,
- összeállítja és közreadja az éves községi verseny- és szabadidősport-naptárt,
- ellátja a hatáskörébe utalt ellenőrzési, pénzügyi és gazdasági feladatokat,
- ellátja az állami sportinformációs adatszolgáltatással összefüggő területi feladatokat,
- együttműködik az illetékességi területén működő testneveléssel és sporttal foglalkozó állami, önkormányzati szervekkel, társadalmi szervezetekkel, különösen a nevelési-oktatási intézményekkel.

Az imént vázolt feladatsor jelentős, a felelősség óriási, különösen, ha tudjuk, hogy módosult a kormányzati sportkoncepció, új hangsúlyok kerültek előtérbe, változtak a prioritások. Ezért újra kell gondolni az országos, a vajdasági és a községi helyzetből kiindulva a sportterület egészségét, ezért fontos a világosan megfogalmazott kötelező (és esetleg vállalt) feladatokon túlmenően a község települései számára a tervezési szándékokat, a cselekvést, a végrehajtást, az ellenőrzést, a számot adást segítő sportkoncepció megfogalmazása, a területre vonatkozó határozatok megfogalmazása.

1. A társadalmi-gazdasági környezet hatása a testnevelésre és sportra

1.1. Nemzetközi tendenciák

A sport két nagy szférája az amatőr (szabadidősport) és hivatásos sport (élsport, versenysport) egymástól egyre inkább elkülönülve szerveződik részpiaccá. A hivatásos sport – ahol a csere tárgya mások sporttevékenységének nézése, élvezése, amely szórakozásért a fogyasztók fizetni is hajlandóak – a szórakoztatóipar „húzóágazatává” lépett elő, s egyre szorosabban fonódik össze a show-business más szolgáltatásaival.

A sport másik nagy részpiaca a szabadidősport, ahol a csere tárgya sportolási lehetőség, illetve ehhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások és eszközök: sportfelszerelések, oktatás, élelmiszerek stb. A két részpiac (amatőr és hivatásos sport) között egyébként szoros kölcsönhatások léteznek, de azt fontos kiemelni, hogy ezek a kapcsolatok egyre lazulnak.

1.2. Hazai változások

Miután 1990-től kezdve hirtelen megszűnt a sport hathatós állami támogatása, a legtöbb sportegyesületben a válság és az irányvesztés jeleit tapasztaltuk. A klubok vezetői rövid távú terveket dolgoztak ki, amelyek feladata a pusztán lét megőrzése volt. Ennek következtében a pillanatnyi pozíciók megtartása volt a lényeg, míg a fejlődés más tényezői háttérbe szorultak (az utánpótlási bázis növelése, együttműködés az iskolákkal, szakemberek képzése, sportobjektumok építése és kibővítése). Magyarországon sportjának aktuális történelmi és fejlődési mutatói lényegesen különböznek a korábbi időszakok mutatóitól. Nem várható a széles körű állami támogatás felújítása a sport területén. A valamikori privatizációs jelenségek a sportban az úgynevezett „szürke” zónát képezték. Ma, de méginkább a jövőben a privatizáció legitim intézményes feltétele lesz a sportsikereknek, és a klubok fejlődésének üzleti alapja. Így a társadalmi tényezők koncentrációja, amelyek érdeklődést mutatnak a sport fejlődésének irányában, döntően fogja befolyásolni a jövő stratégiáját és a fejlődés határait. Ezeknek a tényezőknek az ismerete, szerkezeti felépítésük felismerése, valamint érdeklődési alapok kibontakozása egyes sportágak irányában kiindulópontot fognak képezni a községi sportstratégia kialakításában.

1.3. A sportterületek és a testnevelés fogalomköre

A testkultúra, a testnevelés és a sport összetett fogalomkör. Számos területe van (testnevelés, gyermek-, ifjúsági és diáksport, utánpótlás-nevelés, szabadidősport, versenysport, sportturizmus, sportegészségügy, szakemberképzés és továbbképzés), amelyek szoros egységet alkotnak, de külön-külön is fontosak. Ebből adódóan a rendszer elemeit komplexen kell kezelni. A speciális helyzetelemzést mégis célszerű sportterületenként elvégezni, az összefüggésrendszer függvényében.

2. Magyarkanizsa községi helyzetkép a sport terén

Magyarkanizsa község sportjának fejlettsége vajdasági mércével mérve átlagosnak mondható. A sportban való részvétel tekintetében is Magyarkanizsa lakossága a vajdasági átlagos sportfejlettségű községek csoportjába sorolható. Egyes sportágak mélyebb tanulmányozása után világossá válik: négy sportág jellemzi Magyarkanizsa község sportját, és így átlagos szintű lakossági részvételt állapíthatunk meg vajdasági tekintetben is. A labdarúgás, atlétika, kajak és a birkózás az, amely kiemelt hangsúlyt kap a községben. 1994-ben tetőzött egy válság, amikor a korábbi 32 sportklubból 20 maradt fenn, de igazából – visszafogott tevékenységgel – csak 12 klub működött. A klubok megszűnése 1995-ben már nem volt jellemző, és a fiatalság újra kezdett visszatérni a sportpályákra. Új klubok kezdték meg működésüket, és a sportolók tömegesebb megjelenése kielezte a finanszírozás problémáját. A klubok tovább szegényedtek, mivel egyre kevesebb lett a szponzori támogatás, és egyre jobban rászorultak a község támogatására. Mára a sportszövetség 40 tagot (sportegyesületet) számlál a község területén, és a költségeik legnagyobb hányada szponzorok híján az önkormányzatot terheli.

Egyesület neve	1995		1996		2013	
	állami támogatás	szponzori támogatás	állami támogatás	szponzori támogatás	állami támogatás	szponzori támogatás
Potisje Birkózóklub	9%	91%	14,6%	86,4%	90%	10%
Partizán Atlétikai Klub	59%	41%	54,06%	45,94%	95%	5%
Potisje Labdarúgóklub	54%	46%	17,47%	82,53%	80%	20%
Testvériség Kajakklub	100%	0	nincs adat	nincs adat	70%	30%
Partizán Rekreációs Szövetség (mai Mindenki Sportja egyesület)	nincs adat	nincs adat	26,74%	73,62%	100%	0

Az adatokból leszűrhető, hogy a sporttevékenység finanszírozása terén nagy változások történtek az elmúlt 18 évben

	Község	Lakosok száma	Települések száma	Létesítmények száma	Települések szerinti átlag
1.	Újvidék	299,294	16	183	11,44
2.	Óbecse	40,987	5	43	8.60
3.	Apatin	32,813	5	35	7.00
4.	Petróc	14,681	4	27	6.75
5.	Pancsova	127,162	11	69	6.27
6.	Hódság	27,510	9	54	6.00
7.	Verbász	45,852	6	36	6.00
8.	Ada	18,994	4	23	5.75
9.	Kishegyes	13,494	3	17	5.67
10.	Szenttamás	17,855	3	17	5.67
11.	Törökbecse	26,927	5	27	5.40
12.	Kevevára	39,220	9	48	5.33
13.	Ópázova	67,576	8	42	5.25
14.	Bács	16,268	6	30	5.00
15.	Temerin	28,275	3	15	5.00
16.	Karlóca	8,839	1	5	5.00
17.	Szabadka	148,401	19	93	4.89
18.	Ingyia	49,609	11	53	4.82
19.	Kúla	48,306	6	28	4.67
20.	Nagybecskerek	132,051	22	102	4.64
21.	Zombor	97,263	19	80	4.21
22.	Zenta	25,619	5	19	3.80
23.	Ruma	60,000	16	60	3.75
24.	Nagykikinda	67,000	10	37	3.70
25.	Topolya	38,245	16	54	3.38
26.	Fehértemplom	20,367	14	47	3.36
27.	Belcsény	16,086	8	26	3.25
28.	Alibunár	22,594	10	31	3.10
29.	Bégaszentgyörgy	20,399	11	34	3.09
30.	Palánka	60,966	13	39	3.00
31.	Törökkanizsa	12,975	6	18	3.00
32.	Opáva	11,384	4	12	3.00
33.	Zsablya	27,513	4	11	2.75
34.	Versec	54,369	23	63	2.74
35.	Pecsince	21,000	15	40	2.67
36.	Szávaszdemeter	85,328	24	64	2.67
37.	Antalfalva	27,860	7	18	2.57
38.	Szécsány	16,296	10	25	5.50
39.	Csóka	13,832	8	19	2.38
40.	Šid	38,973	19	43	2.26
41.	Magyarcsernye	12,705	8	17	2.13
42.	Zichyfalva	13,377	15	31	2.07
43.	Magyarkanizsa	27,510	11	22	2.00
44.	Titel	17,050	6	10	1.67
45.	Ürög	12,329	11	16	1.45
46.	ÖSSZESEN:	2,025,154	449	1783	3.97

2.1. Magyarkanizsa község sportinfrastruktúrája

A község valamennyi településén legalább egy szabadtéri sportpálya szolgálja a lakosság rekreációs szükségleteit, viszont a fedett sportlétesítmények hiánya három területen is megmutatkozik:

1. Téli időszakban, amikor a szabadtéri sportpályákról a sportolók bekényszerülnek fedett létesítményekbe (labdarúgók, atléták, úszók...) – nincs elég kapacitás
2. A minőségi (él-)sport fejlesztéséhez szükséges feltételek hiánya – nincsenek felnőtt válogatott sportolóink
3. Rangos hazai és nemzetközi versenyek megszervezéséhez szükséges feltételek (atlétika, úszás, kézilabda...) – a kellő feltételek hiánya

A létesítmények döntő többsége állami tulajdonban van. Egyre súlyosbodó gondot jelent a meglévő sportlétesítmények állapotmegőrzése, az esedékessé váló felújítási és karbantartási munkák finanszírozása.

A minőségi létesítményi feltételek messze elmaradnak a kívánatostól. (pl.: atlétikában műanyag borítású pálya, labdarúgópályák világítása, olimpiai uszoda létesítése, tenispályák létesítése...). Az iskolai sportlétesítmény-helyzet is elég vegyes képet mutat. A meglévő tornatermek többsége kis méretű, és csak kis létszámú csoportok befogadására alkalmasak. A szabadtéri sportolás feltételei is igen szűkösek.

A Tartományi Sport- és Ifjúsági Titkárság 2007-es adatai szerint Magyarkanizsa a sportlétesítmények számát illetően, településekre lebontva a 43. helyen áll Vajdaságban; ezzel a vajdasági átlag alatt van. Érdekes megfigyelni, hogy Hódság község ugyanannyi lakosszámmal és mindössze kettővel kevesebb településsel a 6. helyet foglalja el, és magasan az átlag fölött van.

A fenti adatgyűjtés óta egy új fedett sportlétesítménnyel bővült Magyarkanizsa község sportinfrastruktúrája, a Kanizsa Asztaliteniszklub épületével 2011-ben.

2.2. Alapfokú vagy általános sportfoglalkoztatás

Az iskola feladata és felelőssége a mindennapos testedzés feltételeinek megteremtése, az iskolai tanórán kívüli testnevelési és sportrendszer (sportórák, házi versenyek stb.) működtetése. Az iskolai testnevelés presztízse és a testnevelő tanári pálya elismertsége az elmúlt 15-20 év-

ben nagy változásokon ment át. A 2012/2013-as tanévben a község iskoláiban 11 testnevelő tanár volt munkaviszonyban.

A testnevelés tantárgy helyzete az 1-4 osztályokban nem kielégítő. A testnevelést nem speciális szakképzettséggel rendelkező pedagógusok tanítják, és különböző okok miatt nagyon gyakran elmaradnak a testnevelésórák. Így a mozgás öröme és szükséglete iránt legfogékonyabb időszakban az iskolák többsége az egészséges fejlődéshez nélkülözhetetlen minimális fizikai terhelést és mozgásélményt sem tudja a tanulóknak megadni. Az iskolai sportlétesítmények átlaga – kevés kivételtől eltekintve – rossz, karbantartásukra, fejlesztésükre az iskoláknak nincs elég pénzük.

Egy községünkben végzett korábbi kutatás (Lepes, J. 1996) eredményei általános és középiskolás diákok sporttal kapcsolatos attitűdjeit vázolta fel.

Korosztályok	10–12	13–14	15–16	17–18	Összesen %
Rendszeresen sportol	37, 58%	31, 00%	37, 82%	27, 26%	33, 41%
Nem szervezeten sportol	25, 42%	31, 68%	31, 14%	29, 42%	29, 41%
Nem sportol	37, 00%	37, 32%	31, 04%	43, 32%	37, 18%
Összesen	100% n=233	100% n=200	100% n=53	100% n=100	100% n=586

Az eredményekből leszűrhető, hogy az idősebb korosztályoknál észrevehetően csökken a rendszeresen sportolók száma; ez az adat különösen fontos, ha tudjuk, hogy még mindig fejlődő szervezetű fiatalokról van szó.

2013-ban a Válassz Magadnak Sportot projekt keretein belül született egy hasonló kérdőíves kutatás a községbeli általános iskolások között, amely a következő eredményeket mutatja:

Korosztály	10–14
Rendszeresen sportol (sportklubban)	24%
Iskolai szakosztályban sportol	35 %
Nem sportol	41%
Összesen	100% n=538

Összehasonlítva a két kutatás eredményeit, komoly aggodalomra van okunk, ami a tömegsportot illeti, mivel miközben a „nem sportoló” fiatalok száma nőtt, a lakosság száma a két

kutatás közötti időszakban rohamosan csökkent, tehát számbelileg sokkal kevesebb gyermek sportol 2013-ban, mint amennyi sportolt 1996-ban.

2.3. Szabadidősport

A szabadidősport a lakosság egészségi állapotának megőrzésében fizikai teljesítőképességének fenntartásában bír kiemelt fontossággal. Ez osztályszociális, családi és egyéni ügy, mindenkinek érdeke. Elsősorban nem anyagi kérdés, hanem szemléletmód, életmód és életvitel.

Az elmúlt évtizedekben bekövetkezett természeti, társadalmi változások, az urbanizáció, a tudomány, a technika, a közlekedés forradalmi változásai merőben új életstílust alakítottak ki, amelynek legfontosabb jellemzője a mozgásszegénység. Egyre kevesebb fizikai aktivitást igényel a napi munka. Más oldalról viszont a gazdasági átalakulás során nehezedtek az életfeltételek, s a nehezedő életfeltételek miatt az emberek többsége egyre kevesebb szabadidővel rendelkezik.

Az irányítást és koordinálást egykor a Partizán Sportrekreációs Szövetség végezte. Mára ezt a feladatot a sporttörvénynek és az állami sportstratégiának megfelelően a Mindenki Sportja Egyesület vette át, amely az egykori Partizán jogutódja. Az egyesület fő feladata: a lakosság számára testedzési, sportolási lehetőségek folyamatos biztosítása a község településein. E tevékenységben jelentős szerepet vállal a Magyarokanizsai Község Sportszövetség is különböző tornák és versenyek szervezésével.

2.4. Versenysport, szakszövetségek, utánpótlás-nevelés

2.4.1. Versenysport

A sportegyesületek számának megoszlása a község települései között 2002-ben és 2013-ban:

Település	Sportegyesületek száma	
	2002.	2013.
1. Magyarkanizsa	16	24↑
2. Horgos	6	8↑
3. Oromhegyes	1	2↑
4. Adorján	1	1
5. Orom	2	2
6. Tóthfalu	1	1
7. Kispiac	1	1
8. V. Zimonjić	1	0↓
9. Martonos	1	1
Összesen:	30	40

Megállapítható, hogy a község versenysportja két településre, Kanizsára és Horgosra koncentrálódik. A községben országos bajnokságot megszerző csapatok és egyéni versenyzők is megtalálhatók, de az igazolt sportolók zöme a labdarúgó-bajnokságok alacsonyabb versenyfokozatában szerepel.

A versenysport talpon maradásához a tehetséges sportolók, versenyzők, a kiváló szakemberek munkája mellett döntően hozzájárult a települési önkormányzatok anyagi, erkölcsi támogatása. Sajnos versenysportunkra rányomja bélyegét, hogy a vállalkozói szféra nem tudja megfelelően támogatni a versenysportot, a sportegyesületeket, szakosztályokat, így a sportegyesületek jelentős részének fő támogatói jelenleg is a települési önkormányzatok.

2.4.2. Szakszövetségek

Alapvetően fontos, nélkülözhetetlen a községünkben a versenysportot és a testnevelés más formáit segítő, szervező Községi Sportszövetség.

A Községi Sportszövetség működéséhez szükséges anyagiakat az önkormányzat biztosítja. A támogatás lényeges részét képezi, hogy a sportegyesületek mindennemű adminisztrációs és könyvelési munkájának döntő többségét a sportszövetség végzi. Az elmúlt évek során az át-

szervezések, anyagi és szakemberhiány miatt a szövetség hatóköre a korábbi évtizedekhez képest leszűkült. A községi sportélet szervezeti fejlődésének szempontjából kulcsfontosságú a szövetség hatáskörének és működési körének bővítése.

2.4.3. Utánpótlás-nevelés

A községi sportirányítás szervezetét az elmúlt évtizedben többször átszervezték úgy, hogy az utánpótlás-nevelés feladataiban lényeges változás nem történt. Magyarországi községi sportvezetése az utánpótlás nevelését már hosszú évek óta a sportklubokra bízta, előre meghatározott községi sportfejlesztési stratégia nélkül. A versenysportban elért eredmények döntő mértékben azoknak a sportkluboknak köszönhetők, ahol kiemelkedő, magas szintű utánpótlás-nevelő munka folyik.

Kiemelkedően fontos lenne, hogy a községi rendszer egyfelől maximálisan kötődjön a tanulókat biztosító iskolákhoz, a diáksporthoz, másfelől pedig a tehetségek színvonalas foglalkoztatására alkalmas sportklubokhoz.

Sportegyesületeinkben a szakmunka évek óta a volt sportolók gyakorlati tapasztalatán és tudásán alapszik. Szoros, élő munkakapcsolat nem alakult ki az oktatási intézmények testnevelő tanáraival. Az egyesületek edzői nem vesznek részt a felmérésekben, illetve azok eredményeit a feldolgozási technikák nem ismerete miatt nem tudják alkalmazni. Így nem ritka jelenség, hogy tehetséges sportolóink „érthetetlen” okok miatt soha nem érik el az európai és világversenyekhez szükséges minőségi szintet.

Az utóbbi években fokozatosan romló gazdasági körülmények ellenére különböző helyszíneken és időpontokban a községi sportklubok kis létszámban ugyan, de megszervezik az utánpótlás-edzőtáborokat. A sportirodalomban található tapasztalatok szerint az edzőtáborok sikeresek, eredményesek, s döntően motiválják egyfelől a kiválasztott tanulókat, másfelől az edzőközpontok vezetőit.

3. Sportirányítás

Az elmúlt évtizedben a községi sportirányítás szervezetét többször átszervezték úgy, hogy a minőségében lényeges pozitív változás nem történt.

A Községi Sportszövetségnek gazdasági szervezete nincs, költségvetését a Magyararkanizsai Községi Képviselő-testület hagyja jóvá. A sportszövetség alkalmazottainak létszáma 2 fő, az elnök által irányított dolgozók munkavégzését szervezeti és működési szabályzat, együttműködési megállapodások és éves munkaterv határozza meg.

A sportegyesületek irányítását a sportmunkások önkéntes alapon végzik. Sok esetben a klubvezető egyben a szakedző is és a klub „mindenese”, a másik véglet pedig az, amikor a klub elnöke szinte csak formálisan tölti be ezt a pozíciót, és kevés a kapcsolata az edzőkkel és a klubtagokkal, a sportszövetséggel és az önkormányzati szervekkel.

4. Sportszakember-képzés, továbbképzés

A sporttörvényben meghatározottak szerint a sportszövetség közreműködik az önköltséges sportoktatói tanfolyamok szervezésében. Magyararkanizsa a Tartományi Sportintézettel karöltve több ízben szervezett operatív edzői képzést. Ennek költségeit az önkormányzat a sportszövetségen keresztül részben anyagilag is támogatta.

5. Sportegészségügy, sporttudomány, sportpropaganda, információs tevékenység

A sportirányítás feladatait e területeken a sporttörvény, a meg nem engedett teljesítményfokozó szerekről szóló rendelet és a sportolók sportorvosi vizsgálata szabja meg.

A sport területén meghirdetett pályázatokról információt a sportszövetség szolgáltat, és szükség esetén az értesítéseket eljuttatja az egyesületeknek, iskoláknak, diák- és szabadidősport-szervezeteknek.

Rendszeres kapcsolattartás valósul meg a helyi információs csatornákkal (televíziók, rádiók, sajtó), viszont ez a kapcsolattartás koordináció nélküli (a klubok közvetlenül értesítik az ismerős újságírókat és szerkesztőket). Sok esetben az információ hiánya miatt sem a sportszövetség, sem az önkormányzat, sem pedig a helyi média nem értesül egyes sporteseményekről.

6. Nemzetközi kapcsolatok

A sportszövetség jelenlegi szerepe arra szorítkozik, hogy a községi sportszervezetek külkapcsolatait (kapcsolatfelvétel, sportesemények szervezése, bonyolítása) támogatja, amennyiben azt a klubok igénylik, mivel az egyesületeknek számos közvetlen kapcsolata is van külföldi partnerklubokkal.

7. SWOT- elemzés

ERŐSSÉGEK a sportágak sokszínűsége a község területén nagy számú sportesemény helyi és nemzetközi sportkapcsolatok nagy számú testnevelési végzettséggel rendelkező szakember nagy számú operatív szakedzői végzettséggel rendelkező szakember jó kapcsolat a helyi médiával jó természeti adottságok a szabadidősport szervezéséhez	GYENGESÉGEK a szabadtéri sportpályák vagyoni helyzetének és karbantartásának rendezetlensége kisszámú fedett sportlétesítmény kevés sporttal és rekreációval foglalkozó gyerek és felnőtt a sportszakemberek munkájának nem megfelelő anyagi támogatása a sportszerek és eszközök rossz állapota testnevelő tanárok, szakedzők és sportmunkások továbbképzési lehetőségeinek hiánya sportmarketing hiánya
LEHETŐSÉGEK a Mindenki Sportja (egykori Partizán) épületének felújítása és kibővítése a szabadtéri sportpályák vagyoni helyzetének és karbantartásának rendezése szoros kapcsolat és együttműködés kialakítása az oktatási intézmények és a sportegyesületek között edzők és sportmunkások továbbképzése (edzéselmélet és módszertan, marketing, kommunikáció, informatika stb.) több hivatásos szakedző bérének biztosítása a sport szervezeti felépítésének átformálása informatikai rendszer kidolgozása a gyerekek és sportolók fejlődésének követése érdekében több szabadidős (családi) sportprogram szervezése rendszeres női rekreációs rendezvény szervezése több egészségmegőrző program szervezése	VESZÉLYEK fiatal családok és házaspárok elvándorlása (elnéptelenedés) sportolók és sportszakemberek elvándorlása materiális és pénzügyi források csökkenése sportszakemberek motivációhiánya szülők motivációhiánya infrastrukturális hiányosságok bizalmatlanság az önkormányzattal és a helyi politikai erőkkel szemben a gazdasági helyzet romlása szponzorok érdektelensége

8. Összegezés

Mindent összevetve megállapítható, hogy Magyarokizsa község települései és sportszervezetei a gazdasági és társadalmi viszonyok átmeneti időszakában, a gazdaságilag nehezebb körülmények között is részben megőrizték korábbi sporteredményeiket, biztosították a versenyszerű működőképességét, élni tudtak a demokratikus társadalom biztosította lehetőségekkel, sőt új hagyományokat is kialakítottak. Ebben a folyamatban támogatásával, a Községi Sportszövetség működésének segítségével, általában a jogszabályi kötelezettségek teljesítésével fontos szerepet játszott a magyarokizsai önkormányzat.

II. MAGYARKANIZSAI KÖZSÉGI SPORTKONCEPCIÓ

1. Jövőkép és küldetés

1.1. Jövőkép

A stratégia jövőképe az, hogy a község minden lakosának életében kiemelkedő szerepe legyen a sportnak és az aktív szabadidőtöltésnek.

1.2. Küldetés

A küldetés olyan sportrendszer kialakítása a község területén, amely hosszú távon összehangolja a sport területén működő, ill. a sporttal közvetlenül vagy közvetve kapcsolatba kerülő szereplők munkáját (óvodák, iskolák, sportegyesületek, sportszövetség, önkormányzat, médiumok...) azért, hogy minél több gyerek és felnőtt töltsen a szabadidejét sporttal.

A prioritások megvalósításával a következőket érjük el:

1. több sportoló és szabadidő-sportoló gyerek
2. több sportoló és szabadidő-sportoló felnőtt
3. több ifjúsági és felnőtt válogatott sportoló

2. Alapelvek

A sport különböző területei látszólag függetlenek egymástól, önálló törvényszerűségek határozzák meg az ifjúsági, iskolai sportot, a versenysportot, a tömegsportot, a szabadidősportot, a fogyatékos emberek sportját, mégis számos helyen kölcsönhatás érvényesül, vannak általánosítható szabályszerűségek, amelyek egységes irányítást indokolnak. Természetesen az „egység” szempontja nem mond ellent, sőt feltételezi a területi sajátosságok érvényesítését.

Az irányítási rendszer nem azonos, de szorosan összefügg a finanszírozás kérdésével. Logikus, hogy az állami szerepvállalásnak a finanszírozásban is meghatározónak kell lennie. Ez azonban összetett kérdés. Egyaránt meghatározzák a minőségi és mennyiségi szempontok. Természetesen a sportpolitika prioritásai is meghatározók a finanszírozásban. A szakmai feladatok ellátását – és ebben benne van a rendelkezésre álló források felhasználásáról a döntés – kétségkívül a sportszövetségre kell bízni. De szükség van az ellenőrzésre az egész rendszert tekintve, különösképpen az állami támogatás felhasználása vonatkozásában.

A minőségi meghatározáson túl elsősorban ott indokolt az állami erőforrások koncentrációja, az állami és a tartományi sportstratégiával összhangban, ahol viszonylag szerény ráfordítással jelentős értékteremtés várható, és a folyamatok jól követhetők. Ilyen területek az iskolai, más néven diáksport, valamint az utánpótlás-nevelés.

- a) A sport gyakorlása a község minden lakosának joga, a sport szeretete az európai műveltségű polgár gondolkodásának része.
- b) A magyarországi községi sportkoncepció középpontjában a község lakosságának egészségmegőrzése – beleértve a sportolók egészségének védelmét is – áll.
- c) A sport különleges szereppel bír az ifjúság fizikai és erkölcsi nevelésében, a közösség formálásában.
- d) Hazánkban és községünkben végbement gazdasági és társadalmi folyamatok lényegesen befolyásolják és módosítják a községi sportélet egészét. Az átalakulási folyamatban az önkormányzatnak a rendelkezésre álló eszközeivel (anyagi erő, szervezőerő, erkölcsi erő, információs lehetőségek stb.) aktívan kell hozzájárulnia a sportot érintő kötelezettségek és elvárások fokozatos teljesítéséhez.

- e) Elsősorban azok a sportágak, sportszervezetek, rendezvények (és települések) támogatók, amelyek (korra való tekintet nélkül) a lakossági sportolás ösztönzését, a lakossági sportolás feltételeinek szélesítését szolgálják, amelyekben a résztvevők maguk is cselekszenek, és anyagiakat áldoznak saját érdekükben, valamint ahol a felnövekvő nemzedék szemléletformálása megtörténhet, végül amelyek a község természeti adottságaira alapoznak.
- f) A magyarkanizsai önkormányzat hatványozottan elismeri és hagyományainak megfelelően kitüntetésben, jutalomban azokat részesíti, akik hosszú időszakon keresztül a község sportéletének szervezésével segítik a szemléletváltást, akik a lakosság és ifjúság számára lehetővé teszik a sporttevékenységet, a versenyzést, akik a sporteredményeikkel hatást gyakorolnak a különböző nemzedékekre.
- g) A magyarkanizsai önkormányzat a községben működő intézményeket, sportlétesítményeket a lakosság részére igyekszik könnyen elérhetővé tenni.
- h) A sportkoncepció alapszándéka a gazdaságilag potenciális partnerek felkutatása és bevonása a lehető legnagyobb anyagi erőforrás biztosítás érdekében. Ellenszolgáltatásként a partnerek számára biztosítva lesz a lehető legszélesebb tömegekhez való eljutás úgy, hogy az általuk képviselt termékek, szolgáltatások a program pozitív asszociációjával párosulnak.

3. Prioritások

- a) A fiatalok számára biztosítani kell az alapvető sportképességek megszerzését, a társadalom széles rétegei számára hozzáférhetővé kell tenni a sportolási és rekreációs lehetőségeket, s az átlagosnál tehetségesebb (fiatalabb és idősebb) sportolók számára meg kell adni az egyéni sportteljesítmények javításának lehetőségét. A kiemelten megcélzott társadalmi réteg az 5–18 éves korosztály.
- b) A szabadidősportot és rendezvényeit elsőrendű feladatként kell kezelni. Javítani és ösztönözni kell a szabadidő-sportolás lehetőségeit a kínálati (létesítmények, szolgáltatók számára növekedése) és a keresleti oldalon (szemléletváltás, sportos életmód fontos értékévé válása). A szabadidősporton belül kiemelt terület a diáksport, az iskolai sport és testnevelés.
- c) Községünkben az utánpótlást nevelő sportegyesületeknek kiemelkedően támogatandó területekké kell válniuk.

- d) A sportlétesítmények elavultak, nincsenek szakmailag megalapozott és célszerűen megszervezett edzőtáborok, a sporteszközök nem megfelelőek. A sportinfrastruktúra és a feltételek javítása az iskolai sportlétesítményektől kezdve, a szabadtéri sportpályákon keresztül a fedett sportlétesítményekig kiemelkedően fontos.

- e) A minőségi munka alapfeltétele a megfelelő képzettségű szakembergárda, ezért nagyon fontos a testnevelő tanárok, szakedzők, sportmunkások és sportvezetők szakmai képzése.
- f) Kiemelt fontosságú feladat az informatikai rendszer működtetése. A programban részt vevő sportolók, a részt vevő szakemberek adatai, a mérési, tudományos vizsgálatok eredményei, a versenyeredmények és egyéb statisztikai jellegű információk kezelése csak egy korszerű számítógépes rendszerben képzelhető el. Ennek érdekében létre kell hozni a községi sportinformációs rendszert. Olyan áttekinthető, széles körben hozzáférhető informatikai rendszer kialakítására van szükség, amelynek segítségével a tehetségek „pályaképe” óvodás kortól az olimpiáig nyomon követhető.

4. Fejlesztési irányok

4.1. Óvodai, gyermek-, ifjúsági és diáksport

A magyarországi önkormányzatnak a rendelkezésére álló eszközökkel érvényt kell szereznie a közoktatási törvényben és a sporttörvényben előírt azon kötelezettségeknek, amelyek valamennyi nevelési-oktatási intézményben megkövetelik – a törvényi feltételek megléte esetén – az iskolai sportkör (diáksportkör, diák-sportegyesület, diáksportklub) működését, és biztosítani kell a működés alapvető személyi, tárgyi és anyagi feltételét.

Az iskolai testnevelésnek és a diáksportnak meg kell tudnia felelni a következőkre:

- A kisiskolások úszásoktatásánál szakembereket kell alkalmazni.
- Az oktatási reformok iránymutatása szerint lehetőség nyílik a mindennapos testnevelés és az iskolai sportolás megalapozására.
- Lehetőséget kell biztosítani a rendszeres tömegsport-tevékenységre.
- A diákolimpiákon való részvételre.
- Az iskolai turizmus szervezésére, melynek körében a nyári és téli sporttáborok szervezését kell ösztönözni.
- Az egyesületekkel való rendszeres kapcsolatteremtés, azok folyamatos bővítése.
- A testnevelés-tagozatos képzés támogatása.
- A gyógytestnevelés megvalósítása.

Oldani kell a túlzott verseny- és eredménycentrikusságot, nagyobb teret kell adni a szabadidő-sportnak és a rekreációs utánpótlás-nevelésnek, a közös érdekek és igények alapján, még szorosabb együttműködést kell kialakítani a felmérő, kiválasztó és foglalkoztató rendszerhez tartozó iskolai edzőközpontok és a bázis sportegyesületek között.

4.2. Fogyatékkal élők sportja

A fogyatékos emberek életében elméletileg a sportnak ugyanaz a szerepe, mint az épek esetében: az egészség megőrzése, önmegvalósítás, sikerélmény, közösségi élet, nyilvánosság megszerzése stb. A szándékunk az, hogy a fogyatékosok számára is megadasson a sportolás lehetősége és öröme; a cél, hogy megpezdüljön a fogyatékosok sportélete, egyre több rendezvényt szervezzenek, ezáltal egyre többen és többen sportoljanak.

4.3. Szabadidősport

Szabadidősportnak azt tartjuk, amelynek elég a feltételeit biztosítani, az abban részt vevők nem folytatnak rendszeres testnevelést, illetve testmozgást.

Meglevő értékeink megőrzése és lehetőség szerinti javítása mellett – figyelemmel a szabadidő megváltozott szerkezetére és időtartamára – azokat a formákat kell előnyben részesíteni, amelyek hatékonyan biztosítják a szabadidő mozgással, sportolással való eltöltését. Törekedni kell a komplex, a testedzés mellett a kultúra egyéb területeit is magába foglaló szabadidőprogramok népszerűsítésére. A rendezvények jellegét, helyszínét és időpontját a lakosság érdeklődéséhez és igényéhez kell igazítani.

A programok, rendezvények események szervezésénél fokozattan kell építeni a családokra, mert a gyermekek és szülők együtt eredményesebben motiválhatók. Figyelemmel a szabadidő megváltozott szerkezetére és időtartalmára, a települések környékén meglévő természeti földrajzi sajátosságokat jobban figyelembe vevő formákat kell előnyben részesíteni, amelyek hatékonyan biztosítják a szabadidő mozgással, sportolással természetjárással, kirándulással, szabadban töltött aktív pihenéssel való eltöltését. A rendezvények helyét és idejét tömegkommunikációs eszközök segítségével rendszeresen ismertetni szükséges.

E tevékenységek fő koordinátorának a törvényi rendelkezésekkel összhangban a Mindenki Sportja Egyesületnek kell lennie. A működéséhez szükséges anyagi feltételek biztosítása érdekében elengedhetetlen a pályázatokon történő részvétel és egyéb bevételt növelő lehetőségek kihasználása.

Törekedni kell arra, hogy minél több település szervezzen évente legalább egy sportnapot. Emellett községi szinten is indokolt olyan szabadidősport-rendezvények (vagy rendezvényssorozat) támogatása, amely lehetőséget teremt baráti sporttalálkozásra, a települések közötti kapcsolat erősítésére, ápolására.

4.4. Versenysport, utánpótlás-nevelés és tömegsport

Elsőrendű feladat továbbra is a községben széles körűen elterjedt és eredményes sportágak szintentartása és lehetőség szerinti fejlesztése. A fejlesztésre kijelölt sportágak kiválasztására a községi sportkategorizáció szolgál alapul.

- A versenysportot meghatározóan üzleti alapokra kell helyezni.

- Anyagi támogatást csak az után kell biztosítani, miután egy új egyesület bizonyosságot tett eredményes működéséről.
- A község versenysportjában elsődlegességet kell adni az 5–18 éves korúak nevelésének. A versenysportcélú támogatásnak zömmel e korosztályt (minimum 50%) kell érintenie.
- Sportáganként, az egyesületekkel egyeztetve, határozódjanak meg a minőségi és mennyiségi követelmények.
- A sportegyesületi vezetés munkájában a működtetési feltételek megteremtésére irányuló elsődleges tevékenység mellett érvényesüljön jobban a szakmaiság, a tartalmi kérdésekkel való foglalkozás.
- Támogatni kell azokat a nagy hagyománnyal bíró és nagy tömegeket megmozgató sportrendezvényeket, amelyek öregbítik a község hírnevét, és hozzájárulnak a sportturizmus fejlődéséhez.
- Fejleszteni és bővíteni kell a hazai és nemzetközi kapcsolatokat.

Tiszteletben tartva a sportegyesületek önállóságát, továbbra is fontos feladat működésük, munkájuk figyelemmel kísérése. Kiemelten fontos a sportszakmai munka, ezen belül az utánpótlás-nevelés segítése, mert ez képezi az eredményesség legfontosabb belső feltételét, és ebben mégis számos kiaknázatlan lehetőség rejlik.

4.5. Sportinfrastruktúra

Kiemelt fontosságú a meglévő sportpályák és sportlétesítmények karbantartása és felújítása. Össze kell gyűjteni és rendezni a meglévő sportpályák vagyoni viszonyait (különös tekintettel azokra, amelyek nincsenek nyilvántartva a földhivatalban). Magyarországon, ahol a legnagyobb a sportegyesületek létszáma, megoldást kell találni az utánpótlás-neveléssel, versenysporttal és rekreációval foglalkozó egyesületek fedettobjektum-hiányára. Ez a hiány különösen megmutatkozik a téli időszakban, amikor a labdarúgók, atléták, úszók, kézilabdázók és a kajakozók is beszorulnak.

- Sportpályák bejegyzése – törvényi kötelezettség, és pályázási szempontból is fontos a vagyoni jogi helyzet rendezése.
- Meglévő sportpályák és sportlétesítmények renoválása a község területén.

- A Mindenki Sportja (egykori Partizán) épületének renoválása és bővítése – ezzel nem csak hogy hosszú távon megoldjuk a sportegyesületek objektumhiányát, de egy olyan létesítményt hozunk létre, amely központja lesz a község sportjának.
- Olimpiai méretű medence megépítése – az úszás mint rekreáció, gyógyúszás, kiegészítő edzés, turisztikai szolgáltatás és úgy is, mint sportág a községi sport fejlődésének fontos része.

5. Megvalósítás, követés, értékelés

5.1 Megvalósítás

A stratégia alkalmazását a cselekvési terv részletezi. A cselekvési terv része ennek a stratégiának. A Magyarokanizsai Községi Sportszövetség felel a cselekvési tervben foglaltak megvalósításáért. A cselekvési tervet a Községi Tanács hagyja jóvá a bizottság javaslatára.

5.2 Követés

A követés a sporttörvénnyel összhangban meghatározott időközönként történik.

5.3. Értékelés

Az értékelés meghatározza a stratégia folyamatát, és megfogalmazza azokat az intézkedéseket, amelyek a fejlődést szolgálják.

Az értékelés (áttekintés) során az aktivitások végrehajtásának mértékétől függően a következő minősítések alkalmazandók:

- megvalósult – azt jelenti, hogy az aktivitás teljes mértékben teljesült, és nincs szükség intézkedésekre
- részben megvalósult – azt jelenti, hogy az aktivitás teljesült, de a várt eredmény eléréséhez további intézkedésekre van szükség
- nem valósult meg – azt jelenti, hogy az aktivitás nem valósult meg, és az eredmény eléréséhez további intézkedések szükségesek.

5.4 Jelentés

A Magyarokanizsai Községi Sportszövetség évente legalább egyszer, de szükség szerint többször is jelentést tesz a Magyarokanizsai Község Képviselő-testületnek a stratégia és a cselekvési terv teljesítéséről.

6. Zárórendelkezés

Ezt a stratégiát közzé kell tenni Magyarokanizsa Község Hivatalos Lapjában.

Magyarokanizsa,

képviselő-testületi elnök